

SON GÜLEN RUSYA OLDU (ÖMER TAŞPINAR)

Oya EREN ÖZER

12.04.2009

10 Ağustos 2009 Vladimir Putin'in attığı her adımı izleyen Washington'da Rus liderin gününbirlik Ankara ziyareti ve bu ziyaret sonrasında ortaya çıkan stratejik tablo gene endişe ve hayal kırıklığı yarattı. Washington açısından bakınca Putin'in Ankara ziyaretinin en olumsuz tarafı tabii ki Nabucco projesinin altının oyulması oldu. Kendi ülkesi açısından son derece başarılı anlaşmalar imzalayan Putin, Rusya'nın enerji silahını Nabucco gibi projelerle kontrol etmek isteyen ABD'nin elinin hiç de gözüktüğü kadar güçlü olmadığını bütün dünyaya hatırlattı. Putin'in ziyaretinden sadece bir ay önce, Türkiye, Nabucco anlaşmasını görkemli bir tören sonrasında imzalamıştı. Peki neydi Nabucco'nun var oluş sebebi? Gayet basit: Avrupa'nın Rusya'ya olan enerji bağımlılığını kırmak. Bu amaç uğruna Kafkas ve Orta Asya doğalgazı, yeni inşa edilecek Nabucco hattı üzerinden Rusya'ya bağlı olmadan Batı pazarına bağlanacaktı. Ankara'dan yeşil ışık Peki şimdi ne oldu? Rusya, Nabucco projesiyle yarışacak olan kendi "Güney Akım" projesi için Ankara'dan yeşil ışık aldı. Güney Akım, Karadeniz'den geçerek Rus doğalgazını Nabucco'dan doğalgaz bekleyen ülkelere daha kısa ve daha ucuz bir yoldan götürecektir. Böylece Nabucco'nun anlamı azalacak. Rusya'nın eli güçlenecek. Avrupa ve ABD ise Rusya'ya karşı Nabucco ile elde etmek istedikleri stratejik avantajdan mahrum kalacaklar. Ancak belki de en yüksek bedeli Ukrayna ödeyecek. Zaten "Güney Akım" projesinin Washington açısından yarattığı en önemli sorun da Ukrayna ile ilgili. Kısaca özetlemek gerekirse, Rusya, Güney Akım sayesinde artık Ukrayna'yı hiçbir bedel ödemedi avucunun içine alacak. Aslında Ukrayna zaten enerji konusunda bütünüyle Rusya'ya bağımlı durumdaydı. Rusya, Ukrayna'ya sattığı gazı siyasi nedenlerle birçok kez keserek bunu açıkça kanıtlamıştı. Ancak gene de Rusya açısından çok önemli bir sorun vardı. Ukrayna'ya Rusya üzerinden giden doğalgaz boru hatları aynı zamanda Avrupa'yı da besliyordu. Bu nedenle Rusya Ukrayna'ya giden gazı her kestiğinde, Avrupa da bundan nasibini alıyor ve tabii ki kıyamet kopuyordu. Ukrayna'nın makûs talihi Oysa şimdi Güney Akım sayesinde Rusya Ukrayna'ya verdiği gazı istediği gibi kesecek. Avrupa ülkeleri Karadeniz'den gelen Güney Akım sayesinde Ukrayna'da yaşanan kesintiden etkilenmeyecek. Böylece Ukrayna kendi makûs talihine katlanacak. Bu durum Rusya'nın Ukrayna üzerinde istediği gibi hesap yapması anlamına geliyor ve tabii ki ABD'nin çıkarlarına uymuyor. Peki Türkiye Güney Akım'a yaktığı yeşil ışık karşılığında ne aldı Rusya'dan? Samsun-Ceyhan boru hattı ve bu hatta Rus petrolünün akacak olması Türkiye açısından en büyük kazanç. Bakü-Ceyhan, Samsun-Ceyhan, Kerkük-Yumurtalık boru hatları ve Ceyhan'da kurulacak rafineri sayesinde Türkiye artık yalnızca transit ülke değil, tam anlamıyla bir enerji terminali olma yolunda. Güney Akım'a verilen destek karşılığında Türkiye Rusya'dan nükleer enerji santralleri alanında da ciddi destek bulacak. Özetle, Ankara kendi açısından tutarlı ve ulusal çıkarlarını ön plana koyan bir iş çıkardı. Türkiye, bir yandan AB, diğer yandan Rusya ile "realpolitik" çerçevesinde ilişkilerini başarılı bir şekilde götürüyor. Ancak asıl başarının bir yandan AB ve ABD yi şah-mat eden, öte yandan Ukrayna'yı da bütünüyle kendine bağlayan Moskova'nın hanesine yazılması gerekiyor. Nabucco konusunda da böylece son gülen Rusya oldu.

Kaynak/Source: